

JUTRO

10 let Trianona

**Pomemben članek češkoslovaškega zunanjega ministra
dr. Beneša ob 10-letnici podpisa trianonske mirovne
pogodbe**

Praga, 5. junija d. Povodoma obletnice trianonske pogodbe je objavil zunanji minister dr. Beneš v »Slovenskem Deniku« pod naslovom »Deset let Trianona« daljši članek v katerem naglašja med drugim: Deseta obletnica podpisa trianonske mirovne pogodbe je za ves naš narod, posebno pa še za Slovaško, vesel dogodek. Upravičeno se spominjamo tega dne na končni uspeh naše osvobodilne borbe, ki je stremela za zedinjenjem Slovačkov in Čehov v zavesti, da imajo vsi priporočiti si svobodo, marveč da jo je treba tudi čuvati, in ohraniti. Zato tudi ne prikrivamo svojega veselja, da nam je to uspelo.

Ce lahko danes po desetih letih ugotovimo neoporečne uspehe in če lahko rečemo, da je trianonsko delo ojačeno in da je Slovaška kot sestavni del ČSR v glavnem konsolidirana, je to pred vsem posledica dejstva, da so idejne osnove trianonske pogodbe, s katero so bili narodi bivše Ogrske osvobodjeni in združeni s svojimi krvnimi brati, naravnane in zdrave, da odgovarjajo načelom demokracije in politične, nacionalne in socialne pravičnosti in da pomenijo nedvomno napredek v razvoju srednje in vzhodne Evrope. Nič bolj ne dokazuje upravičenosti trianonske pogodbe kakor življenje in razvoj, ki ga je zabeležili v preteklih desetih letih v osvobodjenih pokrajinah. To kaže najljubši izraz trianonskega miru in dobrotne garancije za priporočeno svobodo ter najsigurnejše sredstvo proti vsem re-

vizionističnim stremljenjem.
Če se ob obletnici sklenitve trianonske pogodbe zavedamo vsega tega, je to samo znak, da hočemo s tem podčrtati pozitivne strani te pogodbe, ki je za nas samo čin narodne pravičnosti in političnega napredka in da ne gojimo nobene mržnje ali sovražstva do drugih narodov, najmanj do madžarskega naroda. Koncencija trianonskega miru nam omogoča, da tudi pri tej priliki naglasimo svojo dobro voljo za vzpostavitev miroljubnih sosednjih odnosov do vseh sosedov in da se ne izogibamo sodelovanju z Madžarsko, ki ji priznavamo enako pravico d. obstoja in razvoja kakor vsaki drugi državi. Tudi obstoj narodnih manjšin, madžarske na Češko-slovaškem in slovaške na Madžarskem nas ne more ovirati pri tem stremljenju. Če bo na obeh straneh obstojala zavest, da je treba računati z obstojem narodnih manjšin, potem le samo potrebno, da se na obeh straneh uvidi potreba resnično demokratičnega režima do narodnih manjšin. Naša naloga in naša dolžnost je ustvaritev dobrega sosedstva. Enako dolžnost imajo naravno tudi Madžarska in vse ostale evropske države. To je dolžnost do samega sebe in do vse Evrope. Mi hočemo in bomo izvršili svojo dolžnost, hočemo pa tudi, da ve to ves svet. Ob obletnici trianonske pogodbe se nečemo spominjati preteklosti in borb, ne vojne in nekdanjega trpljenja, marveč gledamo v bodočnost, v dobro, miru, dobrega sožitja in tesnega sodelovanja s sosedji in to v našem lastnem interesu prav tako kakor v interesu vse Evrope.

Vanče Mihajlov umira?

Po eni verziji je postal žrtev medsebojnega obračunavanja med makedonstvujuščimi, po drugi verziji pa ga je zrušila jetika

Sofija, 5. junija č. Javna tajnost v Sofiji je, da leži vodja makedonstvujuščih Vanče Mihajlov na smrtni postelji. Ker je bila izdana za njim svoj čas tiralica in se zaradi tega ne sme javno pokazati, se nahaja inkognito v nekem sanatoriju v Sofiji. Vse kaže na to, da je tudi Mihajlov sam postal žrtev v medsebojnem klanju makedonstvujuščih, vendar pa obe skupini makedonstvujuščih, protogorci in mihajlovci, zatrjujejo, da temu ni tako, temveč da umira Vanče Mihajlov na tuberkulozi.

Iz tega medsebojnega kritja, pa tudi iz mnogih drugih pojavov se da sklepati, da se hočeta obe frakciji med seboj pomiriti. Za to govori tudi novi položaj v sofijski vladi, v kateri velja Ljapčev za zaščitnika mihajlovcev Cankov pa za zaščitnika protogorcev. Zbližanje obeh skupin je razumljivo, ako se upošteva, da sta prišli obe skupini v zelo težavno situacijo zaradi ostrega kurza, ki ga morajo pod pritiskom inozemstva proti njim izvajati bolgarske oblasti.

Kancelar Schober vztraja na razorožitvi

Prvi odmev včerajšnje kapitulacije krščanskih socialcev — glasovi o izstopu iz vladne koalicije

Dunaj, 5. junija g. Na današnji seji narodnega sveta je zvezni kancelar dr. Schober pri razpravi o razorožitvenem zakonu izjavil, da so že prej, preden je on prevzel vlado, merodajni inozemski krogi pri svojih vladah intervenirali za to, da bi vzele, ako bi prišlo do pušča Heimwehra v Avstriji, izvedle vojaško intervencijo v Avstriji. Dr. Schober je danes svaril pred razburjenjem inozemstva ter izjavil, da mora avstrijska vlada vztrajati pri razorožitvi. V političnih krogih so bile danes zopet razširjene govorice o krizi vlade. Govorilo se je, da zahteva pruski ma-

jor Pabst, ki je danes pravi voditelj avstrijskega Heimwehra, da se prisili dr. Schobra k demisiji. Krščanski socialci in nemški nacionalci so zaradi demagoške politike Heimwehra tako prestrašeni, da menijo v informiranih krogih, da ni izključeno, da krščanski socialci ne bodo dalje podpirali dr. Schobra. Schober je izjavil, da se mora razorožitveni zakon izvesti, ker Avstrija sicer ne bi dobila posojila. Proti temu pa je Heimwehr, ki hoče po padcu Schobrove vlade postaviti vladno svojih ljudi, kar bi imelo za posledico meščansko vojno v Avstriji.

Heimwehr gospodar avstrijske krščansko-socialne stranke

Kapitulacija krščansko-socialne stranke pred Heimwehrom — Vsi strankini mandatarji bodo morali priseči neomejeno pokorščino vodstvu Heimwehra

Dunaj, 5. junija d. Po znanem ultimatu Heimwehra zveznemu kancelarju dr. Schobru je nastala velika napetost tudi med Heimwehrom in njeno matico, krščansko-socialno stranko prelata Seipila. Številni poslanci in drugi mandatarji stranke so se začeli protiviti diktatu Heimwehra. Napetost je dosegla vrhunec, ko je vodstvo Heimwehra zahtevalo, da morajo vsi pristasi, torej tudi mandatarji krščansko-socialne stranke priseči Heimwehru zvestobo z izrecno izjavo, da bodo podrejeni strankarske interese in cilje borbenim ciljem Heimwehra.

Zaradi tega internega konflikta so se vršila na Dunaju že več dni posvetovanja in pogajanja med Heimwehrom in zastopstvom krščansko-socialne stranke in šele sinoči pozno zvečer je prišlo do sporazuma. Kot posredovalec med Heimwehrom in stranko je fungiral prelat dr. Seipel, ki mu je uspelo najti tako formulacijo prisege, da so mandatarji krščansko-socialne stranke na njo pristali. Doseženi sporazum je bil formuliran v posebni resoluciji, ki naglašja med drugim, da je bojni cilj Heimwehra lahko tudi cilj krščansko-socialnega mandatarja. Zato ni mogoče govoriti o nasprotju med članstvom pri Heimwehru in med član-

stvom v stranki. V spornih primerih bo sklepalo posebno razsodišče, koma se bo treba pokoriti.

V političnih krogih sodijo, da znači ta rezultat pogajanj kapitulacijo krščansko-socialne stranke pred Heimwehrom, ki je postal na ta način absolutni gospodar v stranki. Po porazu, ki ga je doživel prelat dr. Seipel s heimwehrovskim ultimatom na zveznega kancelarja dr. Schobra smatrajo v političnih krogih ta uspeh Heimwehra lobenem tudi za uspeh prelata Seipila, ki se je tako indirektno zagotovil glavni vpliv v stranki, ne da bi bil na zunanji njen odgovorni mandatar.

Dunaj, 5. junija d. Vodstvo avstrijskega Heimwehra se je bavilo na svojem stičnem posvetovanju z najnovejšo akcijo Heimwehra ter je sprejelo med drugim resolucijo, v kateri svarijo pred heimwehrovsko akcijo, ki izraža skomine po fašističnem diktatu. Heimwehr smatra nastavljanje fašističnih tendenc za proti ustavi naprejeno revolucionarno gibanje in svarijo pred tako borbo, ki bi naletela na najhujši odpor pri vseh treznih elementih.

OKRAJNI CESTNI ODBORI BODO IMENOVANI ŠE TA MESEC

Važna novela k zakonu o samoupravnih cestah — Nove določbe o odkupnini za kuluk — Funkcionarji cestnih odborov

Beograd, 5. junija. AA. Nj. Vel. kralj je, kakor smo že kratko poročali, na predlog ministra za gradbe in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in objavil zakon o izpremenbah in dopolnitvah v zakonu o samoupravnih cestah.

Glavne določbe te zakonske novele so:

V vseh členih, v katerih je beseda »oblast« za samoupravno področje ali beseda »oblastni«, naj se nadomesti ta izraz z besedami »banovina« in »banovinski«. Kadar se beseda »samouprava« nanaša na ceste, naj se nadomesti z besedo »pristojnost«, »oblastna, samoupravna in gradbena direkcija« pa z besedama »banska uprava«. Namesto »pristojni organ oblastne samouprave« je treba postaviti »ban«, namesto »pristojnost samoupravnega oblastva« pa »pristojnost bana«. Namestu besede »samoupravna telesa« je treba postaviti »banovine, občine« itd.

§ 3 se glasi: V čl. 38 se vstavi nov odstavek, ki glasi: »Banke, dejniške družbe, koncerni, podjetja in vse druge ustanove, ki delajo za dobiček, kakor tudi njihovo osebo, plačujejo odkupnino za osebno delo po čl. 40 v zvezi s čl. 41 tega zakona. Odkupnino za osebno delo plačajo po določbah tega zakona nadalje vsi uradniki in uslužbenici teh podjetij v inozemstvu. Prispevke pobirajo njihovi uradi in dostavljajo denar Državni hipotekarni banki v Beogradu za fond, ki je predviden za posle po čl. 36 tega zakona. S tem fondom razpolaga minister za gradbe. Odkupnine uradnikov in uslužbencev civilnega in vojaškega reda, ki se pobirajo od njihovih prejemkov, zaračunavajo izplačevalne blagajne. 50 odst. pobranih prispevkov morajo dostaviti občinskimi odbori svojega področja, drugih 50 odst. pa banski upravi, oziroma občinam Beogradu, Zemunu in Pančevi za banovinske ceste. Prevzete vsote se vpišujejo in vključujejo posebej za banovinske in posebej za občinske ceste. Obvezanci, ki gredo sami na delo, ne spadajo po zakonu v zavarovanje delavcev, pač pa je treba prijaviti uradu za zavarovanje delavcev namestnike, ki jih pošljejo obvezanci mesto sebe. Prijavo mora izvršiti oseba, ki je najela namestnika.«

V čl. 39 je treba dostaviti nov odstavek, ki se glasi: »... vojni invalidi, katerim je invalidnina edini dohodek, nadalje redovniki, ki ne prejemajo plače in ki ne razpolagajo s posestvom ali drugimi dohodki, kakor tudi kulturne in humane ustanove, ki jih minister za gradbe opozori s svojim odlokom.«

Nadaljnje določbe tega zakona se nanašajo na področje občin Beograda, Zemuna in Pančeva.

Važne so naslednje nove določbe: Načelnike in člane sreskih cestnih odborov postavlja in razrešuje ban na predlog sreskih načelnikov. Načelnik sreskega cestnega odbora je praviloma predsednik občine, kjer je sedež sreskega načelnika. Za namestnika načelnika sreskega cestnega odbora je postavljen v prvi vrsti osebo, ki se spozna na gradnjo in vzdrževanje cest.

Člani sreskih cestnih odborov opravljajo praviloma svoje delo brezplačno. Odbornikom, katerih stanovanja so oddaljena nad 4 km od sedeža cestne-

rajo od njihovih prejemkov, zaračunavajo izplačevalne blagajne. 50 odst. pobranih prispevkov morajo dostaviti občinskimi odbori svojega področja, drugih 50 odst. pa banski upravi, oziroma občinam Beogradu, Zemunu in Pančevi za banovinske ceste. Prevzete vsote se vpišujejo in vključujejo posebej za banovinske in posebej za občinske ceste. Obvezanci, ki gredo sami na delo, ne spadajo po zakonu v zavarovanje delavcev, pač pa je treba prijaviti uradu za zavarovanje delavcev namestnike, ki jih pošljejo obvezanci mesto sebe. Prijavo mora izvršiti oseba, ki je najela namestnika.«

V čl. 39 je treba dostaviti nov odstavek, ki se glasi: »... vojni invalidi, katerim je invalidnina edini dohodek, nadalje redovniki, ki ne prejemajo plače in ki ne razpolagajo s posestvom ali drugimi dohodki, kakor tudi kulturne in humane ustanove, ki jih minister za gradbe opozori s svojim odlokom.«

Nadaljnje določbe tega zakona se nanašajo na področje občin Beograda, Zemuna in Pančeva.

Važne so naslednje nove določbe: Načelnike in člane sreskih cestnih odborov postavlja in razrešuje ban na predlog sreskih načelnikov. Načelnik sreskega cestnega odbora je praviloma predsednik občine, kjer je sedež sreskega načelnika. Za namestnika načelnika sreskega cestnega odbora je postavljen v prvi vrsti osebo, ki se spozna na gradnjo in vzdrževanje cest.

Člani sreskih cestnih odborov opravljajo praviloma svoje delo brezplačno. Odbornikom, katerih stanovanja so oddaljena nad 4 km od sedeža cestne-

ga odbora in ki prisostvujejo celodnevni seji tega odbora, se sme izplačati najmanjša dnevna, katere višino določa ban. Ban določa tudi nagrado blaginju cestnega odbora, vendar pa nagrada ne sme presegati 100 Din mesečno. Načelniki sreskih cestnih odborov prejemajo za svoje delo nagrado v višini 15 do 30 Din, člani cestnih odborov pa nagrado 5 do 10 Din letno za vsak kilometer banovinske ceste, ki ga upravljajo. Višino te nagrade določa ban. Noben član sreskega cestnega odbora ne sme v svojem srezu prevzeti cestno-gradbenega dela ali dobav za cestne gradnje v srezu in to dotlej, dokler traja njegovo službovanje. V nujnih primerih sme ban odrediti drugače. Čim je izvršeno imenovanje novega cestnega odbora ali odredena njegova razrešitev, mora odstopiti načelnik izročiti svojemu nasledniku vse spise itd. najdlje v roku 8 dni. Sreski cestni odbori morajo biti imenovani po tem zakonu najdlje do konca tega meseca.

Beograd, 5. junija. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za gradbe in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta na podlagi § 26. zakona o državnih cestah z dne 8. maja 1929 predpisal in objavil zakon o dopolnitvi uredbe o zaščiti javnih cest in o varnosti prometa na teh cestah z dne 6. junija 1929. Zakon se glasi:

§ 1. Na koncu tretjega odstavka čl. 30 uredbe o zaščiti javnih cest in varnosti na teh cestah naj se doda nov stavek ki se glasi: Ta rok ne velja za motorna vozila vojske.

§ 2. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč z dnem razglasitve v »Službenih novinah«.

Obramba dr. Mačka

Danes bo kot zadnji govoril dr. Trumbić, nakar bo repliciral še državni tožilec, s čimer bo razprava zaključena

Beograd, 5. junija p. Za današnjo razpravo pred državnim sodiščem je vladalo precejšnje zanimanje, ker se je pričakovalo, da bodo zagovorniki dr. Mačka, ki so danes pričeli svoje obrambne govore, zajeli predvsem politično stran tega procesa. Razprava se je vršila dopoldne in popoldne ter se bo nadaljevala še jutri, ker se niso prišli na vrsto vsi prijavljeni govorniki. Zaključno besedo bo imel jutri dr. Trumbić, nakar bo podal drž. tožilec repliko na govore obrambe, za njim pa bo najbrže še ponovno govoril dr. Trumbić. Vsekakor bo razprava še ta teden definitivno končana, tako da bo moglo sodišče že prihodnji teden razglasiti sodbo.

Prvi je danes govoril odvetnik dr. Bariša Smoljan, ki je uvodoma pred vsem dokazoval, da je obtožnica zgrešena že po tem, ker se opira na zakon o zaščiti države. Ta zakon je bil napravljen proti komunistom, a ta proces nima ničesar opraviti s komizmom. Bistvena osnova obtožnice je obtožba teroristične organizacije, iz česar izhaja državni tožilec krivdo vseh 24 obtožencev. Nič obtožnica, niti glavna razprava pa ni doprinesla dokaza, da je taka organizacija zares obstajala in že s tem dejstvom je obtožba propadla. Zato tudi ne more biti govora o kakih krivdih dr. Mačka, o katerem so tudi oni obtoženci, ki so ga najhuj obtoževali, izpovedali samo to, da je dajal denar za podporo siromašnih dijakov, torej v plemenite svrhe, ne da bi sploh vedel, da bi se ta denar uporabljal v kakke druge namene. Vse drugo, kar mu očita obtožnica, je izvršeno s potekom razprave.

Zelo dolg govor je imel naslednji govornik dr. Milan Kostić, bivši narodni poslanec, ki se je zlasti bavil s socialnim in političnim položajem dr. Mačka. V svoj govor je vpletel reminiscence iz zagrebskega veleizdatniškega procesa in poudarjal, da je tudi obtožen dr. Maček voditelj naroda, vsekakor resen človek, ki se ni nikdar spuščal v kakke avanture. Obtožnica ga dolži, da je bil glavni obojnostni izjavo obtoženega Begića, ki je bil prav za prav glavna obremenjevalna priča proti dr. Mačku. Begić je ponovno in nedvoumno izjavil, da dr. Maček sploh ni vedel o ničemer in da je dajal denar v dobri veri, da gre za podporo siromašnih omladincev. Svoje prvotne obremenjevalne izjave je Begić po izvršenem poskusu samomora takorekoč na smrtni postelji prekladal in v takem položaju se človeku gotovo lahko verjame. To je najboljši dokaz, da je dr. Maček po nedolžnem obtožen in govornik je zato prepričan, da ga bo sodišče oprostito.

Naslednji govornik dr. Slavko Dukanac je pričel svoj govor z ugotovitvijo, da je vse iskrene patriote presenetila vest o

aretaciji dr. Mačka. Ko se je govorilo o odkritju zarote, so vsi pričakovali, da bodo prišli na zatožno klop zrel in resni možje. Nasprotno pa se na zatožni klopi mladoletniki, še napol otroci, ki jih ni vzeti resno. Ne da bi dvomili v objektivnost sodišča opozarja govornik na važnost tega procesa, ki ga spremlja z največjo pozornostjo ne samo vsa jugoslovenska, marveč tudi vsa izozemska javnost. Še predno se je vršila razprava, ni nihče verjel, da bi bil dr. Maček dajal denar za peklenke stroje in revolverje, tem manj se zdi to verjetno sedaj, ko je razprava pokazala, da dr. Maček o vsem tem ni ničesar vedel. Zato je tudi prepričan, da bo sodišče dr. Mačka oprostito. Ob 12.30 je bila dopoldanska razprava prekinjena.

Popoldne je prvi govoril dr. Anders, ki je obširno govoril o dr. Mačku, podčrtavajoč njegovo vlogo v političnem in sploh v javnem življenju in naglašajoč da pozna vsa javnost dr. Mačka le kot pošteniaka. Prehajajoč na obtožnico samo, se je skliceval na izpovedi obtoženega Jelašića in Begića. Ki sta odločno potrdila, da dr. Maček ni vedel, da bi se uporabil denar za druge namene, kakor pa ga je dal on, to je za podporo siromašnih dijakov. Obširno je govoril o pravem položaju tega procesa in zaključil svoj govor z ugotovitvijo, da se dr. Mačku ne more sploh ničesar očitati.

Nato je govoril pet branitelj dr. Mačka dr. Dušan Bošković. Že takoj spočetka je povzročil incident, ter za je predsednik dr. Subotić moral opomniti. Dr. Bošković je nadaljeval svoj govor in uporabljal iste izraze kakor prej, tako da ga je moral predsednik ponovno opomniti. Ker kljub vsem opominom ni prenehal govoriti v takem tonu, je predsednik prekinil razpravo ter se je ves senat podal k sklepanju o tem incidentu. Ob 7. zvečer je objavil predsednik sklep senata, da je šel branitelj v svojem govoru predaleč, da je žalil sodišče, da je delal nedopustne aluzije glede položaja sodišča. Ker spada ta slučaj dr. Bvškovića v vrsto težjih disciplinskih prekrškov, je senat sklenil, izročiti to zadevo po paragrafu 231. pristojnemu oblastvu, ki utegne kaznovati dr. Boškovića z odvzom advokature do šest mesecev.

Dr. Bošković ni dobil več besede, nakar je prišel na vrsto zagovornik dr. Šutel. Izrazil je svoje obžalovanje, da je prišlo do incidenta, v nadaljnjem pa se je trudil v dovoljenih mejah dokazati nedolžnost obtožencev. V velikem političnem govoru je dokazoval, da ne odgovarja dejstvu trditve, da bi bili obtoženci nehalni biti pristasi idele Stjepana Radića in da je najmanj točno to, da bi bili delovali za odcpitev kraljevskih del naše države. Zagovornik usotavlja, da nima dr. Maček nobene krivde in trdi, da ga sodišče opozori z drugimi obtoženci vred. Razprava je bila ob 8. zvečer zaključena. Jutri bo govoril dr. Trumbić.

Sokolske svečanosti v radiju

Beograd, 5. junija. AA. V sporazumu s zletnim odborom bo beogradska radio, postaja za čas več-sokolskih prireditve oddajala poročila o poteku teh prireditve. Prvi prenos bodo 7. in 8. junija o nastopih srednješolske omladine. V soboto 7. junija bo beogradska radio, postaja od 10. do 10.30 razglasila rezultate sokolskih tekem; v nedeljo 8. t. m. dopoldne pa bo oddajala poročila o povorki sokolske dijaške omladine po beogradskih ulicah. Vrh tega bo beogradska radio, postaja v soboto in nedeljo oddajala poročila zletnega odbora in to oba dni od 12. do 13.30 in ob 19.30.

V dveh glavnih sokolskih prireditvah bo beogradska radio, postaja poleg poročil v našem jeziku oddajala tudi emisije v češčini za češke radio, postaje v Brnu, Pragi, Bratislavi, Moravski Ostravi in Košicah.

Sokol v Nemčiji

Beograd, 5. junija. AA. Med prvimi sokolskimi odposlanci iz inozemstva je prišel včeraj v Beograd delegat jugoslovenskega sokolskega društva v Gladbecku v Porenju gosp. Berislav Deželic. Društvo bo odposlalo še štiri odposlance, ki prispejo v Beograd na glavne zletne prireditve. Sokolsko društvo v Gladbecku šteje 250 članov. Društvo namerava razširiti svojo organizacijo na druge kraje Porenja. Naši rojaki so večina iz Slovenije, Hrvaške in Bosne.

Dograditev sušaške luke

Beograd, 5. junija. p. Finančno ministrstvo je odobrilo kredit v znesku 900.000 dinarjev za dovršitev obalnih naprav na Brajdici pri Sušaku, s čimer bo razbremenjena glavna sušaška luka in s tem olajšan promet preko Sušaka. Gradbena dela bodo dokončana še tekom letošnjega leta, tako da bo lahko sušaška luka že prihodnje leto obavila mnogo večji promet kakor doslej.

Napredovanja sodnikov

Beograd, 5. junija. p. »Službene Novine« objavljajo večji ukaz o napredovanju v sodni službi. Med drugim so napredovali: V I-3 dr. Milko Gaber, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani; v I-4 Ivan Trinkaš, starešina sreskega sodišča v Ljubljani; v I-5 Emil Kramer, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru; v I-6 dr. Miro Deželak, sodnik sreskega sodišča v Šmarju pri Jelšah in Fran Kompare, sodnik okrožnega sodišča v Celju; v I-5 Ferdinand Kvas, sodnik sreskega sodišča v Logatcu.

Imenovanje v državni službi

Beograd, 5. junija. p. Za asistenta na filozofski fakulteti ljubljanske univerze je imenovan dr. Ivan Rakovec. — Pri dravski finančni direkciji je imenovan v odseku za carine za viš. carinskega inspektorja Ferdinand Kladnik, dosedaj upravnik glavne carinarnice v Ljubljani. Za upravnika glavne carinarnice v Ljubljani je imenovan dosednji carinski inspektor dravske finančne direkcije Anton Cigol.

Dež se je preselel v Dalmacijo

Split, 5. junija. č. Včeraj je znašala temperatura v senci prvič v letošnji sezoni 30 stopinj Celzija. Danes pa v Splitu ves dan dežuje.

Briandove akcije

Časopisni komentariji o Briandovi vprašalni politiki, ki jo je poslal vsem evropskim vladam, da naj razlože svoje stališče glede organizacije združenje Evrope, vzbujajo misel, da marsikdo njegovega koraka ni razumel. Zlasti se vedno znova čita, da je francoski zunanji minister velik, dobrohoten idealist, da pa sprito sedanjih razmer z njegovo Pan Evropo ne bo nič, da je vse skupaj le prelestna glasba bodočnosti.

Iz takih mnenj bi se dalo sklepati, da Briand ni resen, odgovoren državnik prve evropske kontinentalne sile, marveč da je zašel v družbo navdušenih, le sebi in kvečjemu zgodovini odgovornih ideologov in propagandistov. To mnenje pa je vsekakor zmotno.

Ni to prva zadeva mednarodnega obsega, ki jo je sprožil gospod Briand. Spomnimo se samo par takih. Locarno n. pr. je v precejšnji meri delo Briandovih rok in njegovega uma. Če ni Locarno tak, kakor si ga je Briand želel, ni to njegova krivda. Vsekakor pa locarnske pogodbe obstoje. Z njimi je zajamčen mir ob Renu. Jamči ga s svojim podpisom predvsem Velika Britanija, podpisala pa se je na pogodbe tudi Italija. Nepremakljivost vzhodnih meja izpreminjati z nasilnimi sredstvi, z vojnimi, Locarnske pogodbe so navzlic vsem nedostatom važen instrument miru.

Briand se pri celotni akciji ni izkazal samo kot dobrodušen pacifist, marveč je dejansko poslužil Franciji in vsem drugim državam, ki resnično hočejo mir in konsolidacijo Evrope.

Druga večja akcija, ki jo je sprožil Briand, je nenapadna pogodba, dokončno krščena kot Keillogg-Briandov pakt. Francoski zunanji minister je pred leti predlagal Ameriki, naj Francija in Združene države sklenejo pogodbo, ki ji bi vezala, da se ne smejo nikdar napasti in da bo med njimi vladal večen mir. Ameriško posebno stališče v svetu brani washingtonski vlad, da bi se angažirala z eno samo evropsko državo, zlasti pa s kako kontinentalno silo, s katero je ne vežejo in je od nje ne ločijo življenjski interesi. Navzlic vsem tem oviram, ki so bile

Briandu bolj znane kot časopisnim kritikom, ni bila njegova inicijativa brezplodna. Sklenil se je pariški pakt, po katerem se vse države podpisnice odrekajo napadnim vojnem kot sredstvu nacionalne politike. Koliko je ta pakt v praksi vreden, bo pokazala bodočnost. Gotovo pa ni Briand z njim škodil Franciji in pravilnemu razumevanju njene mirovne politike.

Zdaj je prišel Briand na dan z združenjo Evrope. Njegov memorandum z vprašalnimi politiki pa ni morda kaka presenetljiva pobuda najnovejšega časa, saj je bil Briand lani na septembrskem zasedanju Društva narodov od zastopnikov ogromne večine evropskih držav pooblaščen, da tako spomenico izdela in predloži. Seveda pa je inicijativa njegova. G. Briand je sicer častni član Coudenhoveove vseevropske organizacije, ni pa učenec g. Coudenhovea. Njegova spomenica je v popolnem skladu s francosko zunanjo politiko. Pred leti so skušali slikati Francijo kot stebel militarnizma in celo imperijalizma. Tista propaganda je zajela tudi kroge, ki sicer Francijo po dobri presoji lastnih koristi ne bi trebili tudi neprijazni. Večletno mirovno prizadevanje Briandovo pa je sedaj iz temelja izpremenilo položaj.

Tisto tedaj »militaristično«, »imperijalistično« Francijo opisujejo zai — a presenečenje isti krogi — kot fantastično pacifistično. Nič ne more, da tudi danes sumijo o iskrenosti Briandovega dela in zro za njim sebično francosko politiko. Dejstvo je, da se je Briandu posrečilo obrniti pač kritike.

To kratko premišljevanje pa naj nikakor ne pomeni, da naj bi Briand predlagal o ustvaritvi velike Evrope ne bi iskren. Nasprotno! Briand je znal njivo osnažiti pivele. Francija in njene prijateljice so za združeno Evropo. To oznanjajo celemu svetu, zlasti pa vsem sosedom.

Ti naj zdaj povedo, kako je ž njimi. Hinnavskega obrekovanja mora biti konec. Če drugega Briand ne doseže, kakor da se položaj v Evropi kaže v pravih lučih, je zaslužen za svojo deželo in za vse tiste evropske države, ki resnično delajo in tudi kaj tvegajo za mir.

Malteški konflikt med Anglijo in Vatikanom

Anglija odločno odklanja vmešavanje Vatikana v politične zadeve

London, 5. junija. AA. Angleški listi obširno komentirajo korespondenco o konfliktu med cerkvijo in državo na Malti.

»Daily Telegraph« naglašja, da je jedro afere v tem, da je katoliška duhovščina na Malti aktivno in vehementno vodila opozicijsko politiko proti vladni lorda Stricklanda, ki se opira v zbornici na večino ustavne stranke. Vatikan si je pridržal pravico diktirati državljanom, kako naj volijo, dočim se noče pogajati, dokler ostane lord Strickland na krmilu. Te zahteve je angleška vlada odločno odklonila. V tem primeru ni govora o verskih razlikah, ker je vse prebivalstvo Malte katoliško. List zaključuje, da je to vprašanje izključno zadeva civilne svobode in da o volitvah na Malti ne more biti govora, dokler bo vztrajal Vatikan na svojem stališču.

»Times« pravijo, da korespondenca v glavnem govori o strankarskem vmešavanju duhovnikov v civilne zadeve, ki so angleške kompetence. Zadeva se ne more rešiti drugače kakor z jasno definicijo cerkvenih pravic na Malti. Ne more se dovoliti, da bi inozemski vplivi diktirali, kdo bodi načelnik angleške kolonije. Ko bodo razmere bolj ugodne, zaključuje »Times«, se bodo pogajanja za sklenitev konkordata s svetlo stališču lahko obnovila.

»Manchester Guardian« pravi: Nastajala dva glavna momenta pri tej zadevi, vatikan, aka obtožba proti lordu Stricklandu in njegova odklonitev svobodnih volitev. V obeh

primerih je stališče cerkve nepravilno in ostri protest angleške vlade je popolnoma upravičen, ker stališče Vatikana pomenja vmešavanje v notranje razmere prijateljske države. Ker je prebivalstvo na Malti v ogromni večini katoliško in v dano cerkvi, je možno, da nastane neprijeten položaj, če se ne sklene konkordata, ki bi reguliral odnose med obema strankama. Ta sporazum je v interesu cerkve in države na Malti nujno potreben. Upati je, da bo Vatikan v kratkem spremenil svoje mnenje in obnovil pogajanja na temelju pogojev, ki bi respektilirali neodvisnost držav v svojih upravnih področjih.

London, 5. junija. s. Kakor javlja Reuters urad z Malte, je tamkaj prišlo do dogodka, ki je značilen za napetost med cerkvijo in vlado. Nadškof Caruana je odklonil dovoljenje za »Te Deum« v katedrali sv. Ivana, ki je bil namenjen v zahvalo za rešitev ministrskega predsednika lorda Stricklanda pri nedavno proti njemu izvršenem atentatu. Obenem s to Reuterjevo vestjo je angleška vlada objavila modro knjigo o dosedanjih korespondencah med njo in Vatikanom. Iz te modre knjige je razvidno, da Vatikan slej ko prej odklanja ureditev diferenc, dokler bo lord Strickland ministrski predsednik. Zadnja angleška nota, ki je datirana od 30. maja, velja, da onemogoča vmešavanje Vatikana v notranjo politiko angleške kolonije vsaka pogajanja.

Rekonstrukcija angleške vlade izvršena

London, 5. junija. d. Ze napovedana rekonstrukcija vlade je bila danes izvršena s kraljevim podpisom imenovanja novih ministrov. Thomas je postal minister za dominijske, Christopher Addison minister za poljedelstvo, earl De la Warz za parlamentarnega tajnika, lord Marley za podtajnika v vojnem ministrstvu in Emanuel Shinwell za rudarskega podtajnika. Minister za kolonije je ostal lord Passfield.

Atentat na bolgarskega metropolita?

Sofija, 5. junija. AA. Metropolitu Stefanu se je primeril neprijeten incident, ki še ni pojasnjen. V mestu Trnu je neznan oseba streljala nanj. List »Pladne« piše, da se metropolitov avto ni ustavil na vogalu in da je orožnik streljal, ne vedoč, da se vozi v avtomobilu metropolit. List »Zarja« piše, da je na metropolit streljala neznan oseba v Trnu, pozneje pa, da se je to ponovilo. Zato sodi »Zarja«, da gre za atentat.

Protesti proti ameriškim carinam

Washington, 5. junija. 8. Proti novemu carinskemu zakonu je prišlo okrog 160 protestov z vseh strani sveta. Protestiralo je 32 držav. Najostrejša je nota Italije. Nemški protest pravi, da je s temi predpisi zabranjen uvoz domala vsega blaga.

Vročina v Ameriki

New York, 5. junija. s. Vaj vročina, ki traja tukaj že dva dni, je zahteval 4 človeške živte. Veliko številno oseb je zadela solnčarica ter so jih morali prepeljati v bolnico. Tisoče in tisoče ljudi išče na obali pri Coney Islandu olajšave pred neznošno vročino.

Banovinski podporni fond za brezposelne

Anketa zastopnikov socijalnih institucij, sklicana za posvetovanje o rudarski krizi, se je pridružila inicijativi podbana Pirkmajerja o ustanovitvi brezposelnega fonda za dravsko banovino

Ljubljana, 5. junija. Ljubljanska ekspoziura agencije »Avala« poroča:

V torek dne 3. t. m. ob 11. uri se je vršila pri kraljevski banški upravi ožja anketa, ki se je bavila s položajem v naših rudnikih in s pretečo brezposelnostjo. Anketo je vodil podban g. dr. Otton Pirkmajer. Na anketo so bili pozvani zastopniki interesiranih uradov in socijalno-političnih ustanov. Rudarsko glavarstvo je zastopal rudarski glavar g. Vinko Strgar, oddelek banške uprave za socijalno politiko in narodno zdravje načelnik g. dr. Franc Dolšak in banški tajnik g. dr. Ivan Karlin. Delavsko zbornico tajnik Filip Uratnik in delegat zbornice Jurij Arh. Okrožni urad za zavarovanje delavcev ravnatelj g. dr. Joža Bohinjec, Borzo dela pa njen šef g. Franc Žužek.

Po izčrpnem posvetu o težkem položaju v revirjih se je anketa pridružila pobudi g. podbana, da se ustanovi za dravsko banovino poseben Podporni fond za brezposelne z nalogo, zbirati iz naklonil interesiranih krogov industri-

je in drugih podpornikov sredstva, ki bodo namenjena za omiljenje sedanje in sličnih kriz v bodočnosti. Priprave za ustanovitev te institucije bodo kar moči pospešene, tako da bi mogel podporni fond po možnosti že v sedanjih krizah deliti podpore v naših rudnikih. Vzporedno s tem se bo delalo z vsem poudarkom, da se uvede za rudarje z namenito zbiranje prispevkov za pramer brezposelnosti, bodisi v zvezi z Borzo dela, ali pa v zvezi s posebnimi rudarskimi socijalnimi zavodi.

Banovinski podporni fond za brezposelne bo razširil svoj delokrog tudi na druge podobne primere obratnih kriz in z njimi zvezanih pojavov brezposelnosti.

Banška uprava bo sestavila v najkrajšem času osnutek pravil za fond in bo poslala pravila z vabilom na sodelovanje vsem gospodarskim in socijalno-političnim korporacijam, na katerih sodelovanje more pri tej akciji računati.

Silno neurje nad Sarajevom

V sredo zvečer se je vtila ploha, ki je povzročila v mestu pravo poplavo in napravila obilo škode

Sarajevo, 5. junija. p. Sinoči je divjala nad Sarajevom in okolico silna nevihta. Ze vse popoldne je razsajal močan vihar, ki je lomil drevje in odnašal s streh opeko, okrog 7. zvečer pa se je vtila ploha s točo. Lilo je kakor iz škafa. V par minutah so se ulice spremenile v deroče hudournike. Kanali niso mogli požirati vodnih mas, ki so vedno hušje drvele po strminah v nižine, kjer so se tvorila cela jezera. Po strmih ulicah je voda odnesla vse, kar jo je oviralo. Odplavila je v nekaterih ulicah celo kameniti tlak, tako da so sedaj podobne bolj gorskemu potoku, kakor pa mestnim ulicam. Ko je začela voda zlasti v nižjih ležečih krajih mesta vdirati v hiše in odnašati z dvorišč razne predmete, pohištvo, orodje itd., se je polastila prebivalstva prava panika. V najhušjem navihu so iskali ljudje zavetja v višje ležečih delih mesta. Alarmirana je bila vsa policija, gasilci, a na pomoč je moralo priti še vojaštvo, ki je nese-

bično pomagalo pri reševanju ljudi, živine in imetja. Nekaj policijskih stražnikov je, boreč se s smrtno, rešil štiriletnega otroka, ki je bil sam doma in ga je zaljel tok vode, ko je skušal pobegniti k sosedu. Ker je metal vihar s streh opeko, razbijal šipe po oknih in prevračal brzojavne drogeve in ruval drevje, je bilo tudi na prostem zelo nevarno. Šele čez dve uri je naliiv pojenjal in se spremenil v pohliven dež. Na več krajih je udarila tudi strela. Po dosedanjih ugotovitvah je bila od strele ubita samo 12 letna Ivanka Gjurovič, dočim drugih človeških žrtev ni bilo. Pač pa je poginilo mnogo drobnice, ki je niso mogli pravočasno rešiti. Materialna škoda je zelo velika. Najhušje je prizadeta tako zvana Baščaršija, kjer je povzročil naliiv najhušje razdejavanje. Po ugotovitvah meteorološkega zavoda je padlo na kvadratni centimeter 31,5 litrov vode.

Zastopniki grških gospodarskih in kulturnih krogov v Sloveniji

Ljubljana, 5. junija. Z nocošnjim brzovlakom je prispela v Ljubljano skupina 37 oddelčnih Grkov, ki so pa nadaljevali takoj svojo pot na Bled, kjer ostanejo jutri ves dan in čez noč. Izletniki so po večini člani: Grško-jugoslovenske lige v Atenah in Solunu. Med njimi so številni gospodarski strokovnjaki, trgovci in industriji. Člani Trgovske in industrijske zbornice v Solunu, univerzitetni profesorji, bančni direktorji, odvorniki in en zdravnik. Spremlja jih sedem zastopnikov erškega časopisa iz Aten in Soluna te dr. Mihailevič, tajnik naše Trgovske in industrijske zbornice v Solunu, in dr. Mitrovič, tajnik jugoslovenske svobodne cone v Solunu. Vodi jih dr. Mihailevič.

To študijsko in informativno potovanje, ki je velikega pomena za politično in gospodarsko zblizanje Grčije z Jugoslavijo, je organizirala naša Trgovska in industrijska zbornica v Solunu, tehnični del programa pa je izdelalo društvo »Putnik«. Grški gostje se bodo vrnili v Ljubljano v soboto 7. t. m. z brzovlakom ob 9.05. Na kolodvoru jih bodo pozdravili zastopniki mesta Ljubljane, nadalje zastopniki naših trgovcev in industrijev ter kulturnih institucij. Takol nato se odpravijo v avtobusih v Veveče, kjer si ogledajo znamenito papirnico. Iz Veveč pridejo direktno na Ljubljanski velesejem, kjer jih bo velesejemska uprava pozdrila, nakar si bodo ogledali to našo največjo gospodarsko prireditve. Po ogledu velesejma bodo napravili kratek sprehod po mestu in posetili naš Zbornico za TOI.

V soboto zvečer bo mestna občina ljubljanska priredila gostom slavnostno večerjo. V nedeljo jutraj ob 1. ponoči bodo nadaljevali izletniško potovanje in Maribor in Rožakovo Slatino.

Borba s strupenim plinom pri Zagrebu

Zagreb, 5. junija. n. V Gračanah pri Zagrebu so večeraj kopali globok vonjak; pri tem se je nenadoma pojavil plin metan, ki je onesveštil delavca Stjepana Kobeščaka. Ker drugi delavci niso mogli zaradi nevarnega plina v vodnjak, so poklekali na pomoč gasilce iz Zagreba, ki pa sprva tudi niso mogli uspešno intervenirati, ker so bile njihova protiplinske maske neprimerne za ta nevaren plin. Enako je bilo z uslužbenci reševalnega društva. Dva uslužbenca, ki eta se spustila brez zadostne maske v vodnjak, eta se sama onesveščila in so ju komaj izvlekli z vrvmi. Ko so naposled prinesli iz Zagreba nalašče za metan preurejene maske, so izvlekli iz vodnjaka tudi Kobeščaka, ki pa je bil že mrtev.

Razglasitev sodbe v Predavčevem procesu

Zagreb, 5. junija. n. Tekašnje okrožno sodišče je izdalo danes obvestilo, da bodo priuščeni k razglasitvi sodbe v procesu proti Josipu Predavcu v sodno dvorano samo oni, ki se bodo izkazali s posebnimi legitimacijami, katere bo izdal jutri od 11. do 12. preiskovalni sodnik tega procesa.

Važna načelna razzsodba beogradske kasacije

Beograd, 5. junija. d. Beogradska kasacijska sodišča je izdalo večeraj zanimivo in načelno razzsodbo, ki bo zanimala tudi širše kroge. Po vojnem se je tako zvali civilni zakon zelo razširil in tako cerkvene kakor posvetne oblasti morajo čisto razpravljati o zelo zapletenih zadevah, ki v doslej veljavnih zakonih niso točno predvidene. O sličnem primeru je razpravljalo nedavno beogradsko prvostopno sodišče. Sedaj že pokojni inspektor glavne kontrole Živojin Aleksić je sklenil kot bezucne v Alžiru civilni zakon z Margareto Gatmel. Po končani vojni se je vrnil s svojo ženo v Beograd, kjer se mu je rodil deček. Po nekaj letih je Aleksić umrl, a vdova je uveljavljala dedne pravice svojega sina. Prvostopno sodišče je to zahtevo odklonilo z motivacijo, da državljanski zakonik predvolne Srbije ne priznava civilnega, marveč samo cerkvenega zakon. Razzsodbo prvostopnega sodišča je potrdilo tudi apelacijsko sodišče. Na priložbo vdove se je z adevo bavilo sedaj še kasacijsko sodišče, ki je razzsodbo obeh nižjih sodnih instanc razveljavilo in priznalo dedno pravo v civilnem zakonu rojenega otroka. S tem je načelno rešeno vprašanje dedne pravice iz civilnih zakonov izvirajočih otrok.

V Genovi ranjeni tudi trije Jugosloveni

Zagreb, 5. junija. n. Kljub večeršnjemu sporočilu zastopstev Navigazione Generale Italiana in Lloyd Sabauda, da ni bil prizadet pri katastrofi izseljenjskega doma v Genovi noben Jugosloven, javlja danes zagrebški izseljenjski komisarjat, da je bilo pri tej nesreči ranjenih troje naših ljudi, in sicer ena žena in dvoje otrok, ki so se vračali iz inozemstva v domovino.

Samomor obupane mladenke

Zagreb, 5. junija. n. Danes se je poskušala zaputiti 20letna Viktorija Kučko iz Začretja. Obupanka je bila delavka v tvornici gumbov na Savski cesti. Ker nima roditeljev, je najbrže poskušala izvršiti samomor zaradi osamljenosti. Prepeljal jo je v bolnico. Kako bo z njenim zdravstvenim stanjem, trenutno še ni znano.

Turško veleposlaništvo v Varšavi

Varšava, 5. junija. AA. Turško poslanstvo v Varšavi je bilo 1. junija izpremenjeno v veleposlaništvo. V razvi s tem je poljska vlada sklenila, da pretvori v kratkem svoje poslanstvo v Angori v veleposlaništvo.

Italija bo zvišala uvozno carino na koruzo

Rim, 5. junija. AA. Mussolini je po večerajšnji seji žitnega odbora izjavil, da bo brez odlašanja objavil dekret, ki se z njim zvišuje uvozna carina na koruzo od 14 fr. na 16,50 fr. z katu.

Deževje v Španiji

Madrid, 5. junija. s. Zaradi neurja so se zrušile 4 hiše v predmestju. Pri tem so bili ubiti 3 moški in 1 ženska. Deževje v provinciji je napravilo veliko škodo.

Napačna vest o imenovanju generala Hadžića

Beograd, 5. junija. AA. Pooblaščenim smo z merodajne strani demantirali vesti nekaterih inozemskih listov in »Slovenca« o baje nameravanem imenovanju generala g. Stevana Hadžića, ministra vojske in mornarice, za kraljevega poslanika v Bukarešti.

Osmi dan velesejma

Danes poteče teden dni od otvoritve jubilejnega velesejma in vendar se zanimanje za to prireditve ni nič poglelo. Ljubljanci, ki običajno radi zdržijo do konca, romajo dnevno na sejmšče, kamor jih poleg razstave same vleče zlasti oni del sejmšča, ki je namenjen razvedrilu.

Pa tudi zunanji poset je nadalje prav zadovoljiv. Včeraj je prispelo na velesejem večje število trgovcev iz notranjosti Srbije, iz Bosne, Vojvodine in Hrvaške. Poleg obiskovalcev iz vseh krajev Slovenije pa moramo posebno omeniti naše ameriške rojake, udeležnike skupnega izleta »Slovenske narodne podporne jednote«, ki so jutraj prispeli v Ljubljano in so že dopoldne posetili naš velesejem.

Kupčije se nadalje prav lepo razvijajo. Dobro gredo zadnje dni zlasti elektrotehniški predmeti, kuhalniki in svetiljke, zanimanje pa je tudi za praktične priprave za vezanje zabojev in mehanično embalaranje, za damske klobuke, za puh in perje iz Vojvodine, za češki porcelan in emailirano kuhinjsko posodo in nič manj za domačo keramiko, za umetno galanterijsko košarstvo itd. Mnogo interesov je nadalje za velike češke štedilnike trdke Kaliba & sin, ki je pred leti opremila tudi dvorsko kuhinjo na Bledu. Prodanih je bilo večje število strojev za predelavo mesa, kar priča, da se tudi naša napredujoča mesarska obrt ne boji stroškov za modernizacijo svojih obratov.

Velesejmska uprava je zadnje dni prejela nove pisemne čestitke, med drugim od ministra dvora g. Jeftića, od ministra za šume in rudnike dr. Korosca in od Udruga lesarjev industrijev v Sarajevu.

V ilustraciji velikega uspeha našega jubilejnega velesejma naj omenimo še, da je prireditve doslej posetilo okrog 70.000 ljudi. Naše trgovstvo pa moramo ponovno opozoriti na krasno opremljen velesejmski katalog, ki ga je založila in izdala Aloma Comp. v Ljubljani. Ta katalog ne nudi samo pregledne slike vseh razstavljalcev na velesejmu, temveč lahko služi vsakemu trgovcu in industriju kot poseben praktičen adresar za nabavne vires. Naslovi posameznih trdk so razvrščeni tako po abecednem redu kakor tudi po posameznih strokah.

Finska razstava

Veliko pozornost je na letošnji prireditvi vzbudila razstava, ki jo je priredila izvozna zveza finske republike v posebnem velikem paviljonu ob cesti, ki vodi od glavnega vhoda do češkoslovaškega paviljona. Ko ozledujemo to razstavo, se šele zavedamo, kako malo vemo o tel prekrasnih izdelkih finskega lesa in predvsem o sum tam visoko na severu in kako malo poznamo neno razvito industrijo in obrt. Razstavo je okusno, priredil g. Richard Rapin, ki na velesejmu ljubezno in nemurno daje posetnikom informacije o Finski, o njenem gospodarstvu in kulturnem napredku. Na tel razstavi se obištevajo zlasti zanima za krasne izdelke finske industrije čevljev, snežnih čevljev in zaloš, nadalje za dovršene in okusne proizvode finske keramične industrije, za izdelke papirne industrije, dočim naši sorniki z zanimanjem pričakujejo pošiljatev finskih sportnih predmetov, ki se je na dolgi poti zakasnila.

Trdno pričakujemo, da pričujoča razstava ne bo ostala brez trajnih uspehov v pogledu pozabljenih trgovskih odnošajev med našo državo in republiko Finsko. Ze danes beleži ta razstava številne kupčijske uspehe, zlasti v separatorih in drugih strojih za mlekarne, ki kažejo dovršeno konstrukcijo in posebno solidno izdelavo. Gotovo pa je tudi, da bomo v isen: lahko kupovali v naših trgovinah cene in solidno izdelane finske zaloše in snežne čevlje.

Za pozlobitev medsebojnega kulturnega spoznavanja so finski razstavljalci prinesli s seboj tudi številne propagandne brošure in krasne albume s slikami v bakrotisku, ki so bili v nekaj dneh razdeljeni med interesirano publiko.

Francoski muzikalni in literarni večer v Ljubljani

Francoski institut v Ljubljani je priredil snoci v dramskem gledališču Soirée musicale et litteraire, ki je privabila ne baš številno, vendar pa izbrano družbo prijateljev francoskega jezika in kulture. Ob navzočnosti konzula g. Neuvillea in raznih prominentnih osebnosti intelektualne Ljubljane je otvoril prireditve lektor francosčine na naš: univerzi g. Vey s toplim govorom, v katerem je označil delovanje Francoskega instituta in velik pomen kulturnih stikov med Francozi in Slovenci, stikov, ki so prožeti s čustvi iskrenega prijateljstva.

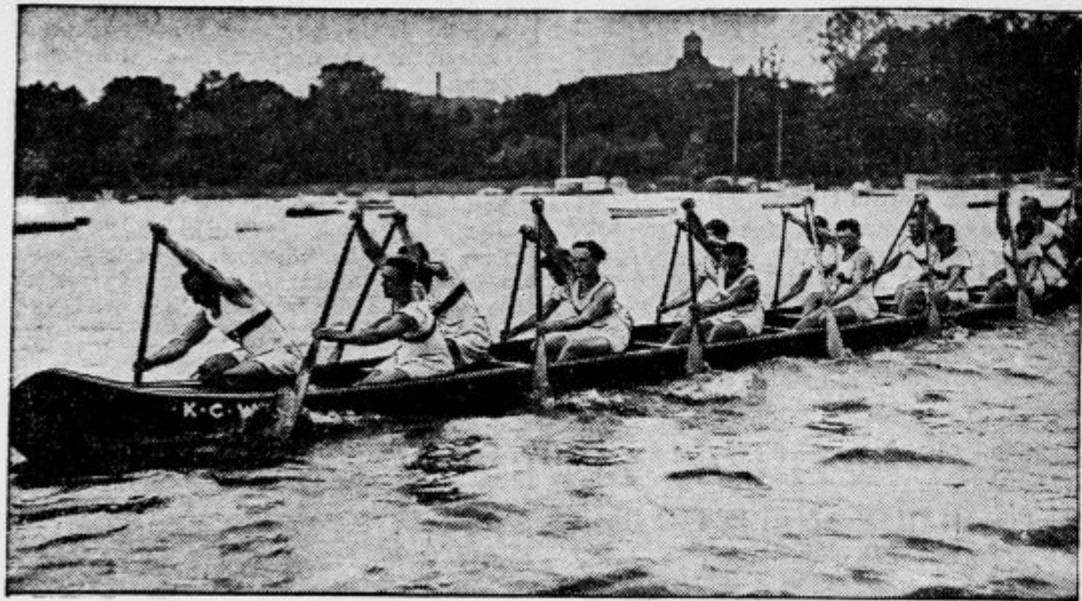
Zatem se je izvršil program, na katerem so bile muzikalne točke, petje in deklaracije. Posebno simpatično so bile sprete pesmi »La peau de bete (A. Samain), »Nos rires« (E. Rostand) in »La chanson de Marie-des-Anzès« (I. Richenin). Ki jih je recitirala članica naše drame ga. Saričeva. Takisto je poleg drugega očrela pesem »Le vent«, ki jo je zapel konservatorist g. Drago Zagar. Druzi del večera je obzeral dve kratki enodejanki: »L'œil de verre« in »Nous allons passer une bonne soirée«, lahka komada brez večjih literarnih pretenzij, ki pa nudita sodelujočim dovolj prilike, da pokažejo svojo tekočino večšino. Nastopile so edine. Ravnhari. Novy in Zidar ter ex Linovec in J. Bleiweis.

Vsi sodelujoči so pokazali, da so v ljubljanskem Francoskem institutu intinno proniknili ne samo v francoski lezik, marveč tudi v francosko duševnost. Večer je klub svojemu bolj skromnemu programu potekel v obče zadovoljstvo in občinstvo je sodelujoče pomovno nagradilo z iskrenimi aplavzom.

VREMENSKA NAPOVED

Dunajska vremenska napoved za petek: Jasno in topleje.

Iz življenja in sveta

Pridobitve primitivcev v sodobnem sportu

Ogromen kanadski čoln, ki ima prostora za 13 moških, na Tegalskem jezeru pri Berlinu. Čoln spominja po obliki in množici moštva na čolne domačincev v Južnem morju.

Sledovi po veletoku preko Sahare

Potovalci po Sahari naletijo pogosto na pojave, ki jih je težko razlagati na temelju sedanjega dejanskega stanja, marveč se dajo pojasniti samo z domnevami o stanju današnje puščave pred davnimi stoletji. Obilni dokazi izpričujejo, da je današnja puščava in kamenita puščava nekdanj imela daleko vabljivejši značaj. Obilni dokazi izpričujejo, da je Sahara v davnini ni bila tako brezvodna, marveč je preko nje tekli od ravnika ogromen veletok, ki se je zlivljal v Sredozemsko morje. V srednji Sahari so potovalci odkrili nova jezera in v njih živeli so predmet temeljitega raziskovanja. Jezera leže sredi puščave med golimi skalami in v puščinem prostoru, preko katerega ne more nobena živa stvar razen ptic, pa imajo vendar živalstvo, kakršno se najde samo v rekah osrednje Afrike. Najbolj čudovito pa je, da žive v teh jezerih krokodili, pri čemer je največja zagonetka, kako so prišli tja. Prva poročila o teh saharskih krokodilih je podal nemški raziskovalec Bary, ki jih je opazil v jezeru Mikero v južnem Tripolisu dva dni od oaze Ghat. Enega teh krokodilov je l. 1912. ustrelil neki francoski častnik in ga poslal v Pariz. Ta ekspliar je uničil požar, še predno so ga mogli učenjaki dobro proučiti. Nedavno pa so sličenega krokodila ubili v jezeru Galula v Mavretaniji. Jezero leži med visokimi skalami in je popolnoma oddeljeno od ostalega afriškega vo-

dovja. V njem živijo krokodili so podobni nilskim, niso pa prav nič nevarni niti ljudem niti živalim. V jezeru Galula je napajališče živine iz vse okolice, pa domačini ne pomnijo, da bi bil kak krokodil kdaj napadel človeka ali žival. Ti skalni krokodili so dolgi po dva in četr metra. Enega izmed njih ima berlinški zoološki muzej. Po vseh teh in sličnih odkritjih bo kmalu do najmanjših podrobnosti ugotovljen tek nekdanjega veletoka čegar izginotje je pretvorilo prej cvetočo pokrajino v brezupno puščavo.

Preobremenjena šolska mladež

Starejši ljudje imajo navado, da na eni strani hvalijo dobre stare čase, na drugi strani pa zopet naglašajo, koliko težav so oni morali prenesti v svojih mladih letih, kar vsega današnji mladin ni treba. Stalna je zlasti pritožba, da se je mladež prej učila daleko več, nego se učijo dandanašnji. Zato se smejejo modernim pedagogom in njih trditvam, da je današnja šolska mladež preobremenjena z učno snovjo. Francoska akademija in zdravniška zveza sta sestavili posebno komisijo, ki naj bi proučila to vprašanje in podala o stvari svoje mnenje. Nedavno je član akademije Lauret podal svoje poročilo, iz katerega sledi, da so dijaki srednjih šol res preobremenjeni z učenjem. Dasi imajo dvakrat toliko počitnic, kakor so jih imeli dijaki v minulih časih, vendar jih žum moderni promet in njegov mrzlični šum

utruja in slabi živce. Pozornost učenca je razcepljena, da se ne more osredotočiti na šolske predmete. Ta nazor velja seveda za francoske šole, ki so znane po tem, kako obširno snov morajo predelati dijaki v krajšem času nego pri nas. Vendar bo v bistvu nastopila sčasoma tudi pri nas potreba po razbremenitvi in pametni obremenitvi učeče se mladine.

Zaandamskega zaklada ne bodo več iskali

Pred nekoliko dnevi smo poročali obširneje o senzacionalnem iskanju ogromnega zaklada, ki je bil nekoč last nekega morskega roparja, v Zaandamu na Holandskem. Po daljšem kopalnem delu so menili, da so že skoraj dosegli smoter, ker so našli starinsko skrinjico in v njej droben košček zlata. A kakor se je sedaj izkazalo, gre za potegavščino. Neki Zaandamec se je hotel iz modernih iskalcev zakladov malo ponorčevati in je na skrivaj zakopal skrinjico na kraj, kjer je vedel, da jo bodo našli. Menda so pa tudi nekateri policijski uradniki, ki nadzorujejo kopanje, vedeli o tej šali. Očarani kopalci so šele čez nekoliko dni opazili, da je na starinski skrinjici popolnoma moderna ključavnica. Ta ugotovitev je učinkovala nanje tako porazno, da so nadaljnje delo kratkoma ustavili, a ravnatelj družbe, ki se je osnovala, da bi izkoristila zaklad, jo je pobil na Nemško. Prej je še delavcem naročil, naj izkopana mesta zasujejo.

Športne obleke

za kolesarje, turiste, lovce ter Bajaco preobleke v največji izbori pri tvrdki Drago Schwab, Ljubljana.

Ameriška carinska špijonaža

Pariški list »Oeuvre« je nedavno objavil vest o samomoru starega knjigovodje neke znane pariške modne veletrdnice. Možno je nedolžna žrtev ameriških carinskih agentov poslujočih v Parizu. Kakor znano, prihaja v Pariz vsako leto na tisoče bogatih Američanov, ki nakupijo na Francoskem raznih dragocenosti, toalet itd. ter jih odnesejo s seboj v Ameriko. Pred ameriškim carinskim uradi pa se branijo plačati carino, češ, da so stvari imeli že ob odhodu iz Amerike. Podobno se je izgovarjala mlada dama, ki je prošli teden pripotovala iz Pariza in je imela cele kovčke najzbranejših toalet. Dama pa ni pomislila, da je v Parizu par sto agentov, ki sledijo korak za korakom ameriškim izletnikom ter beležijo njih nakupe in jih javljajo carinski oblasti v Ameriko. Zato je bila silno presenečena, ko so ji cariniki pokazali dvojnik nje-nih računov, ki jim jih je preskrbel dotični agent. Seveda je morala plačati carino in se je obenem pritožila pri pariški tvrdki, češ, da je v zvezi s temi poslovnimi špijoni. Tvrdka je uveljavila strogo preiskavo, koje edina posledica je bila ta, da se je ustrelil višji knjigovodja, ker ni mogel prenesti suma, ki je padel nanj. Kasneje se je izkazalo, da je bil mož popolnoma nedolžen na stvari in je končal tako nesrečno zavoljo sramote, ki je padla na tvrdko.

Metulji v višini 5000 metrov

Angleška odprava na Himalajo je našla na neki ravnici v višini 5000 m nad morjem cel roj visoko gorskih metuljev ki so veselo frfotali po zraku ne zmedeč se za silovit mraz. Udeleženci odprave so ujeli nekoliko teh metuljev. Metulji imajo mesto prahu na krilih zelo gosto dlako, ki jih varuje pred mrazom. Dlaka je tako gosta da nalikuje skoro umetno napravljeni klobučevini.

slike. Zapor, porotniki, posebne in daj častnikov in nevasta in sorodniki in šefi. »Da bi vsaj vedel, za kaj gre!« ga je pretreslo in razburjen je srgel po jutranjem listu, da ga prelita od začetka do konca, če ni kje zabeležen kak uboj ali pretep s smrtnim izidom. Ko ni našel niti enega svojega imena, mu je nekoliko odleglo.

»Plačam!« je prikladal plačilnega in si mislil: »Zakaj je že nisem prej pobrisal?«

Ali ko je vstal, da odide, ga je pretresla nova zona. Tudi neznanec je vstal in se mu prišel približevati. Vedno bliže in bliže — in že je bilo gospodu Filbertu, da sliši stavek: »V imenu postavbe.« — Pa se neznanec sladko prijazno oglasil: »Oprostite, gospod, ali niste bili vi sinoči na velesjemu?«

Zajecljal je gospod Filbert: »Na velesjemu — da — to se pravi ne — veste, bil sem trd, da komaj vem, kod sem hodil — za svoje dejanje, veste —«

»Zato, veste,« ga prekine gospod, »ker se mi zdi, da ste se pomotoma —«

»Da, da, pomotoma, tako je: pomotoma, če sem kaj zagrešil, — veste: pomotoma,« — zgrabi Filbert za rešino misel. »Človek zamažne, veste — tudi s kozarcem ali vrčkom, ali z marelo,

Mednarodna razstava kožuho v Lipskem

Izložba nudi zgodovinski pregled lovstva, s posebnim ozrom na kožuho vseh vrst. Na prireditvi je zastopana tudi naša država.

Strela vžgala potok

Na čuden način se je skoro do smrti opekel angleški gostilničar James Loughton iz Essexu. Med nevihto je šel čez most preko sosednjega večjega potoka. V tem hipu je precej daleč od njega tresčilo v vodo, ki se je hipoma vnela ter z visokim plamenom obžigala moza na brvi, da mu je vžgala obleko. Ko je ponesrečenec pripovedoval sosedom, da gori potok, so mislili, da se mu je zblelo od bolečin. Kasneje pa so se uverili, da je potok res v plamenih. Seveda ni gorela voda, marveč bencin, ki je tekkel iz nekega poškodovanega bencinskega tanka, ki je puščal svojo vsebino v potok.

Nansenova dežela

Iz Moskve poročajo, da je tamošnja Akademija znanosti na svojem običnem zboru postavila predlog, naj bi sovjetska vlada Deželo Franca Jožefa preimenovala v Nansenovo deželo. Ta predlog se bo po vsej priliki uresničil. Kakor znano, je Sovjetska unija Deželo Franca Jožefa, ki je prav za prav skupina otokov v severnem Lednem oceanu, proglasila za svojo last in ji služi posebno za oporišče znanstvenih odprav.

Darilo Maku Reinhardt

Nemški igralec so poklonili Reinhardt o priliki jubileja umetniško izdelan prstan z masko kot simbol gledališke umetnosti.

10 prekooceanskih poletov

Ker se prične ta mesec primerni čas za prekooceanske polete, jih pripravljajo že na desetih mestih. Trije poleti se bodo vršili od vzhoda proti zapadu, enega med njimi bo vodil slavni letalec preko Tihega oceana kapitan Smith z letalom »Južni križ«, ki bo startalo v Dublinu. Večina letalcev je Američanov.

vse pomotoma — »Da, da, za marelo gre, za marelo!« dé veselo neznanec.

»No da, vidite,« si briše gospod Filbert potno čelo. »Marela! Kar sama zamahne v pijančevi roki — pomotoma!«

»Za marelo,« nadaljuje neznanec, »ki ste jo vi pomotoma zamenjali. Ta je namreč moja. Vaša je najbrž tista, ki je ostala na velesjemu — tako, slabše vrste.« In je neznanec gospod vzel gospodu Filbertu marelo iz rok, pozdravil in odšel.

Gospod Filbert pa je gledal za njim in pozabil zapreti usta. Pa si je kmalu opomogel in jo veselo mahnil na velesjem iskat svoj dežnik.

Planinski dom Kofce 1500 m

Najvišje planinsko letovišče v Jugoslaviji. Solčne, mlečne in debeline kure. — Gozdni izprehodi in ture na pogorje Kofce.

Penzija 50 do 60 Dtn. — Vsa vprašanja na: Fani Kveder, Planinski dom Kofce, pošta Tržič.

7292

Tožba zavoljo zlorabe imena

Budimpeštanska primadona Roza Felho je tožila nekega posestnika žrebčarne, ker je dal svoji kobilici ime primadone. Res da je bila kobilica krasna žival, ki je na dirkah vedno dobila prvo darilo, vendar se je primadona čutila užaljeno, da se njeno ime daje živalim. Stvar je šla skozi vse instance in končno je najvišje sodišče razsodilo, da je človekoljubno ime absolutno last vsakega posameznika in se ne more nikogar siliti, da bi dopustil komu drugemu uporabo istega imena. Toženec je moral prekrstiti svojo kobilico. Kaj bi šele rekli pokojni junaki Neron, Hektor in drugi, po katerih se imenujejo cele armade psov!

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Petek, 6. junija

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducira glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 16: Koncert radio-orkestra. — 19: Predavanje o šolstvu. — 19.30: Italijanski. — 20: Riharjev večer, izjava cerkveni pevski zbor z Viča. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

Sobota, 7. junija

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducira glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 16: Koncert radio-orkestra. — 19: O zavarovanju. — 19.30: Nemščina. — 20: Prens iz Beograda. — 22: Napoved časa in poročila. — Lahka godba. — BEOGRAD 10.30: Reproducira glasba. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 16: Jazz. — 20: Arie in dueti iz modernih oper. — 21: Violinski koncert. — 22: Poročila. — 22.15: Orkester balalajk. — ZAGREB 12.30: Opoldanski koncert. — 17.30: Prens tonfilmske glasbe. — 20: Prens iz Beograda. — 22.10: Godba za ples. — PRAGA 17: Koncert tamburaškega zbora. — 20: Koncert ruske glasbe. — 21: Pesmi. — 21.30: Reproducira glasba. — 22.23: Prens iz Brna. — Lahka glasba. — BRNO 18.30: Komorna glasba. — 19.35: Koncert orkestra. — 21: Godba za ples. — 22.23: Vojaška godba. — VARŠAVA 20.30: Zabaven večer. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Reproducira glasba. — 12: Opoldanski koncert. — 15.30: Koncert orkestra. — 18.30: Petje in klavir. — 20: Prens slavnostnega programa iz Salzburga. — Lahka godba orkestra. — BERLIN 18: Koncert orkestra. — 19.30: Petje. — 20: Spevigr. — 21: Zabaven program. — Godba za ples. — FRANKFURT 19.30: Pestier program. — 20.30: Stuhogira. — 21.10: Prens iz Stuttgarta. — LANGENBERG 17.30: Reproducira glasba. — 20: Zabaven večer. — Nočni koncert in ples. — STUTTGART 19.30: Prens iz Frankfurta. — 21.10: Vojaška godba. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 18: Koncert orkestra. — 19.30: Prens iz opere. — Ciganska godba. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21.02: Mešan glasbeni program.

Zračni rekord

Ameriški letalec Bert White se je spustil s padalom iz višine 8000 metrov. Dosedanji rekord v spuščanju s padalom je znašal 5000 metrov; White ga je tedaj znatno zboljšal in je verjetno, da ga ne bo nihče prekosil.

Kraljeva galerija v Londonu odklanja Mussofinijevo sliko

Desno: Slikar H. Medina s sliko Mussofinijevo. Angleška kraljeva galerija je odklonila izložbo portreta, češ da nima dovolj prostora. Javnost pa je mnenja, da se je to izvršilo iz političnih razlogov.

J. Ribičič:

Po velesjemski noči

Kavarna. Ura jutranja. Ženska s podrečanim krilom pometa in suvaz metlo v noge. Misli na moža, ki ga še ni bilo domov z otvoritve velesjema, kjer je pomagal kot natak za silo. Misi z jezo nanj in surva še močnejše v meča zgodnjih gostov. In pride ženska tudi do gospoda Filberta v zadnjem kotu kavarne in sune še vanj, da se zbudi.

Gospod Filbert je bil preokrol noč napol na velesjemu napol drugod in je naslonjen na dežnik v kavarni zaspi. Krmežljivo pogleda okrog sebe in se čudi, ko spozna, da je v kavarni. V glavi mu šumi, brenči, v ustih nosi grenkost in jezic mu je otekel od kajenja. Napenja možgane, da bi se domislil, kod je hodil — kje je bil in kako in kaj! Pa mu je zatemelil spomin: kakor bi bila zadnja noč črtana iz njegovega življenja. Le od daleč, kakor v sanjah se mu zdi, da vidi v spominu kopico ljudi in ljudi in sliši daljno šumenje jeznih glasov, sredi vsega pa črn dežnik, sedaj tu, sedaj tam.

»Kaj je neki bilo z marelo? Da nisem koga kresnil z njo po buči! Menda ne! Če bi, ne bi sedel mirno tu v kotu. Spal

bi na deskah! Sanjalo se mi je!«

In je gospod Filbert naročil turško. Ali ko je dvignil oči, ga je pretreslo v dno duše, kakor črna slutnja. Nedač je sedel črno opravljen gospod z naočniki na nosu in je ves čas strmel vanj.

Na slepo srečo je gospod Filbert vzel z mize časopis in si zakril z njim obraz. A je čutil skozi papir, da ga neznanec gleda in opazuje ves čas. Počasi pomakne gospod Filbert časopis navzdol in pokuka čez rob. Res ima neznanec oči vanj uprte!

»Detektiv!« se zdrzne gospod Filbert in roka se mu strese razburjenja. »Polica! Da nisem kake neumne bleknil ali storil? Morda je pa le kaj bilo z marelo! Da le nisem detektiv z marelo?«

Nemirno se je zganil gospod Filbert na mehkem sedežu. Pri tem je začutil nedoločno bolečino v ramenu.

»Ah! Po ramenu so me! S pendrekom so me. A zakaj me je? In če me je, ali nisva bot? Jaz njega z marelo, on mene s pendrekom. Zakaj me še gleda! Ali je bilo še kaj hujšega?«

In je gospod Filbert naglo poškrlil proti neznanecu. »Se me gleda. Kakor kača žabo. Bože moj, kaj bo?«

Mirzel pot je stopil nesrečniku na čelo in pred njegovo vest so stopile strašne

C. Oglar:

Moja prva kravata

Ker je dandanes prišlo tako rekoč v modo pisanje spominov, vzamem še jaz pero v svojo desno roko, da vam opišem začetek svojega dejanja in nehanja. Ne mislim vam praviti junaških dogodivščin s krvavih poljan, temveč naj vam čisto nedolžno in skromno povem, kako sem se začel likati.

Ker je bila za mojih mladih let kravata, ali kakor smo jo po domače imenovali »pinta«, prva stopinja k popolnosti, naj vam povem, kako sem prišel do tega znamenja svoje olike, ali do marke, kakor jo je imenoval pokojni profesor Anton, ki nas je v prvi gimnaziji postrašil, češ, da bo tistega vzel konjedec kakor pinča, ki leta brez marke okoli, ali na nas prenešeno, ki pride brez kravate v šolo.

Mene je neke nedelje jeseni, ko so zorela po vrtovih jabolka in orehi, pripeljal stric Janez na lojterskem vozu z gorenjskih gmajn v Ljubljano. Ali naj vam pripovedujem, kako težko je bilo slovo od pastirskih ognjev in iger, od tovarišev in od prve mile prijateljice, Manice?

Stric me je torej pustil pri svojem znanju, ki je bil nekakšen mojster za vse. Največkrat je bil mizar, a ni imel patenta, zato so ga bolj srečni tekmeči zaradi nadležne konkurence večkrat ovadili, in potem je plačeval kazni ali pa so ga zaprli. Prav tiste dni je moral za nekaj časa pustiti svojo glavno obrtnižo in je žagal drva v Blatni vasi, kakor so takrat še imenovali sedanjo Kolodvorsko ulico. Ko je bila drvarnica polna, mu je naročil gospod, kateremu je žagal drva, naj mu popravi še streho na hiši in dimnik in ga rdeče pobarva.

Moj gospodar in mojster je bil seveda takoj pripravljen, in ker tisto popoldne nisem imel šole, me je vzel s seboj, da mu nosim opeko z dvorišča. Ni mi bilo sicer prav, ker sem že rajši stal pred komedijami ali pa kostanj tresel v Tibolah, pa kako naj se zapuščen siromak ustavljam višji volji! Na dvorišču so stale cele skladowne opeke, ki sem jo nosil v naročju po stopnicah pod streho Boječe in nerodno sem se mota sprva po hodnikih, a sčasoma sem se privadil in zazdel sem se sam sebi imeniten, ko sem ropotal po

hiši. Vse se mi je zdelo strašno gospodsko, strmel sem kmečki fant v odprte sobe in se čudil preprogam in zrcalom in vsej malomestni bahariji Blatne vasi.

Na dvorišču sem zasledil velik zaboj, kamor so spravljali vsake vrste odpadke, pisane papirje, cunje, otročje igrače, smeti, vso drobnjav in šaro, kar so zavrgli in pometli po hiši, ter je čakalo smetarja. Z navdušenjem sem začel brskati in mešati to beračijo, oh, s kakšno radovednostjo in pričakovanjem sem pregledoval in vlačil na dan te razbite in raztrgane ostanki! Bilo mi je, ko da sem našel nenadoma dragocen rudokop ali velik zaklad, ki ga je treba sedaj hitro in skrivaj opleniti. Privlekel sem na dan lesenega konja brez nog in brez repa, porcelanasto punčko brez glave, našel sem stekleno kroglico, ki se je spreminjala kakor mavrica, celo pest papirnatih ustnikov za smotke, in prav na dnu v pepelu so zagledale moje radostne in otroško neumne oči staro, ponošeno kravato.

Se zdaj se spominjam po tolikih letih na te, moja prva kravata! Bila si po

modi tistih dni široka, navzkriž sešita, imela si srebrne križe všite v modro blago, bila si obdrgnjena, povaljana; ali nič za to! Meni si se zdela čudovita in si bila največji zaklad, ki sem ga izkopal tisto popoldne.

Kar sapa mi je zastala, ko sem držal, ali ne, ko sem objemal to prekrasno, to dragoceno in čudovito stvar v svojih drhtečih rokah. Še nikoli nisem bil tako bogat, še nikoli ni bila taka neizmerna dragotina moja last, in previdno in skrivaj in hitro, da bi me kdo ne oropal mojega bogastva, sem jo spravil za srajco. Tako se mi je nepričakovano izpolnilo moje vroče hrepenenje, da bi mogel zavezati na prsi tako prelepo, imenitno stvar, ki so jo nosili samo visoki gospodje. Srce mi je igralo in predstavljal sem si, kako me bodo občudovali doma in povsod, kako se bom postavljaval s svojo prvo kravato.

Naložil sem zvrhano naročje opeke in jo nesel pod streho. Oprezno sem potegnil kravato izpod srajce ter si jo zavezal okoli vratu. S solzami v očeh, ki so mi rosile od veselja nad to nenadno srečo, z otroško samozvestjo

sem se ozrl okoli sebe po mračnem podstrešju, ali videl me žal ni nihče. Streha je bila že odkrita, in gospodar moj je čakal, da mu podam opeko. Vzdignil sem se skozi odprtino, in nič čudnega bi se mi ne zdelo, ako bi se bil krovček pri tisti priči prekopicnil z visoke strehe na tla od samega presenečenja nad mojo neizmerno lepoto, nad mojo prvo kravato, ki mi je krasila prsi. Ali on se niti zmenil ni zanjo. Zlezal sem na streho ter se ogledal moško po ljubljanskih ulicah. In glej, globoko pod menoj za ograjo na vrhu se je igral kup otrok. Zagledali so me.

»Poglej no barabo na strehi!...«

Te zaničljive besede, ki sem jih zaslišal od otrok, so mi razparale srce. Za trenutek nisem vedel, kako najmaščujem svojo kruto razžaljeno čast in sebe, ki me je lepšala prva kravata. A potem sem zgrabil kos zdrobljene opeke ter jo vrغل med nje.

To je bil torej moj prvi korak v kulturo.

Pristopajte k Vodnikovim družbil

Nevarnost - zdravju otrok!

Strašna golazen najde mnogo žrtev med malimi otroci. Slabeč odpornost, okužujoč hrano, noseč bolezen nežnemu nespretnemu telesu — mrčes je največja kuga za vsakega otroka. Škropi s FLIT-om.

Flit je smrtonosen muham, komarjem, bolham, moljem, mravljam, ščurkom, stenčam in njihovim jajcem. Tebi ne škodi. Ne pusti madežev.

Ne zamenjaj Flita z drugimi različnimi sredstvi. Pazi na vojaka na rumeni ročki s črnim robom.

FLIT

usmrti nažlo

Kupimo cilindrblok

rabljen, v dobrem stanju, za 4—5 tonski tovorni avto »Laurin-Klement«.

Ponudbe z navedbo cene na — Tovarno cementa — Mojstrana.

Koncesionirano ELEKTRO-TEHNIČNO PODJETJE HAVLIČEK FRAN

Ljubljana, Sv. Petra cesta 5 — Tel. 3421
inštalacije električnih naprav v mestu in na deželi ter priznani oddelek za hišne telefone in zvonila — strokovna poprava elektrotehničnih aparatov.
Proračuni brezplačno. Cene zmerne.

DNEVNO SVEŽE PRAŽENA

MOTOH KAVA

LJUBLJANA
VODNIKOV TRG ST. 5.

1. Večji pregled,
2. Prihranek na času,
3. Večja sigurnost,
4. Boljša kontrola,

5. Se rabi le malo prostora,
6. Vedno popolno,
7. Mali stroški,
8. Najboljši opominjalni sistem i. t. d.

kartoteka v obliki knjige
epohalni preobrat v knjigovodstvu

Zastopstvo za Jugoslavijo

M. Tičar, Ljubljana
Šelenburgova ulica 1 Velesejem paviljon „N“

Kartoteka

družba z o. z.

7492

Velesejem paviljon „N“

ZASTOPNIKA

Išče tovarna za steklene okraske za božična drevesca na Češkem za Slovenijo. Prednost imajo oni, ki bi imeli primeren lokal za eventuelno zalogo. — Ponudbe v nemškem jeziku je poslati na: A. Rozenčvajt, Glas - Christbaumschmuckfabrik, Vsetin, ČSR.

Birmanska darila

ovratne verižice, obeski, zapestnice, ure

140

F. ČUDEN

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 1

Zakaj

se poslužujete, kadar pripravljate jedi, različnih nadomestkov, ko dobite v vsaki boljši trgovini

naravni

špiritov kis

ki je izredno okusen. Zahtevajte torej vedno naravni

8601

špiritov kis in vinski kis

KOPALNE OBLEKE

vseh vrst po meri
ALEKSANDROVA CESTA 3
prtiljeje.

7651

OGLEJTE SI

OTOMANE

v različnih vzorcih in najmodernejših oblikah. Divane (patent), fotelje, salonske garniture, peresnice, žimnice (modroce) in vsa popravila izdeluje točno in najceneje le

SAJOVIC, Ljubljana,
Stari trg šte. 6.

7704

Prostovoljna javna dražba.

Dne 7. junija 1930 ob 3. uri popoldne se vrši v Javnih skladiščih trdnice Javna skladišča družba z o. z. v Ljubljani, Dunajska c. št. 33, prostovoljna javna dražba sledečih avtomobilov:

SPA 26 k. s. Supersport, odprt, 4 sedežen, malo vožen, v brezhibnem stanju;
SPA 34 k. s. Coupe, zaprt, 7 sedežen, v brezhibnem stanju;

LANCIA 21 k. s. Torpedo, limuzina, 4 sedežen, v brezhibnem stanju;
PEGEOT 5/12 k. k., tipa Quadrillette, 4 cilindrski, 4 sedežen, malo vožen.

Avtomobile si zainteresirani lahko ogledajo med poslovnim časom od 8. do 12. in od 2. do 6. ure.

Skladiščna uprava.

VOZ ZA VSO RODBINO

Novi Essex Challenger je izvanredno prostoren, uprav pravi voz za vašo rodino. On je daljši, širši in udobnejši. Široka vrata omogočajo komodno vstopanje. Imate dosti prostora in sedite udobno.

Essex je izredno lahek za vožnjo. Vsi vzvodi so lahko dosegljivi in reagirajo na najrahlejši pritisk. Niti trenotek vas ne zapusti zavest lahkote, udobnosti in miru. Za isto ceno nekaj povsem novega. Vsaka rodina, ki je v posesti Essex, je ponosna na njegovo elegantno zunanost. Umetnice so pripo-

mogle pri njegovi izdelavi, da je razkošen in lep. Radi tega zamore Essex z ozirom na svojo ustreznost svrham in lepoto tekmovali z najdražjimi vozovi Videči, ga želimo tudi posedovati — poizkušnja vožnja znači nakup

Cenost Essex je postala pri-slovična, ker je njegova premoč med 6 cilindskimi vozmi tako velika. Vsak lastnik vam bo to potrdil.

ESSEX SUPER 6 MODEL 1930

CENE:

Club Saloon Coach
Coupe
Standard Sedan
Touring Sedan
Brougham
Roadster
Phaeton
Sun Sedan

84.000
82.000
90.000
90.000
94.000
94.000
90.000
90.000
96.000

PREDNOSTI

Super šest cilindrska vzdržljivost. Eleganten vzgled otmene karoserije po originalnih projektih. Povišana jakost, štirje obojestranski amortizerji. Vse vzvode je možno hitro doseči in se jih lahko poslužiti. Širša sedala, daljši kolosek. Vedno več prostora, starter na blatniku.

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

O. ŽUŽEK, Ljubljana

Tavčarjeva ulica 11

Tavčarjeva ulica 11

Pošljite še danes ta kupon.

Prosim za dobrohotno poslati novega imen: _____
prospekta v barvi za Hudson Super 8 te
Essex the Challenger.

Kraj: _____